

CAPÍTOL I

Quan busques el poble, sempre acabes trobant una persona, una persona treballadora; potser un home sol enfilat en una arada de discos vella cridant a plens pulmons un tir de mules indòcils (la que fa la punyeta és la de l'esquerra, que és esquerpa i espantadissa i arronsa els llavis negres per sobre de les dents esgrogueïdes per mossegar el coll empolsinat de la mula del costat); és el mes de març i el vent resseca els nusos tallats de la mà que subjecta les regnes; les palanques trontollen; sota el seient hi ha algun cargol fluix; costa seguir els solcs perquè tota la ferramenta entrelligada amb filferro fa sotragades per sobre dels terrossos durs; és el mes de març i el sol crema i el vent eixut sega la pell i ondula els par-racs de cel turquesa dels bassals del camí que arrenca de la bústia de sota els fils elèctrics de peu de carretera fins a la casa de finestres nues inclinada enrere com una mula que es planta; un home de vint-i-tants anys, potser, amb un coll vermell i magre i clivellat de la intempèrie que li surt del jersei escaguitxat, el front inclinat sota la gorra de visera blava, mantenint a ratlla la dringadissa d'acer i ferro colat per sobre dels terrossos compactes (és una terra argilosa i a l'hivern hi va haver una tongada de xàfec abans que tingués temps d'acabar de llaurar); un home sol amb un tir de mules indòcils i el camp llaurat vorejat de bardisses per tres bandes i un cel ple d'estornells que giravolten i s'escampen i aterren darrere seu per afanyar-se a picar en els petits solcs acabats d'obrir; i quan ell tiba les regnes amb un crit per girar arran de la tanca i passa per sobre del rostoll de males herbes del marge, els estornells s'esvaloten i alcen el vol descrivint cercles fins a convertir-se en taques negres que s'arremolinen retallades contra l'agrumollament de núvols coronats de blanc que solquen com blocs de gel els blaus corrents

del cel batuts pel vent; cada vegada que passa per davant de la porta de la cuina hi ha més roba estesa al fil d'estendre; algunes de les vegades veu la seva dona amb agulles d'estendre a la boca barallant-se amb un llençol humit que voleia o sent la tos del fill de dos anys o el gemec feble de la criatura acabada de néixer; quan llaura en direcció a la carretera té al davant els fils elèctrics suspesos entre pal i pal i els camions feixucs i els cotxes llampants i les carraques velles que passen trontollant com mosques vironeres embalbides pel fred en un ampit de finestra; cada vegada que passa per davant de la porta de la cuina la ràdio li inunda les orelles de veus que anuncien el preu del bestiar boví de Kansas City, del cereal de Chicago, els resultats de futbol, notícies sobre els combats, alguna frase d'unes declaracions del govern, algun swing insinuant d'un espectacle de varietats d'algun lloc on encara és de nit, la veu directa de tu a tu d'un aspirant a candidat, veus que ofereixen gangues, adverteixen sobre malalties, prometen el món, veus engolades de locutors que estan en estudis voltats de vidre més enllà del cel i els núvols i els estornells i el vent, que martellegen les orelles i es perden en les circumvolucions oblidadisses del cervell concentrat en la vora del solc i el tir de mules indòcils i la dona que estén la bugada de la setmana i el fill amb catarro i el gemec feble de la criatura acabada de néixer que està pixada al bressol.

UN NOI HUMIL

En Tyler Spotswood no parava de donar-hi voltes. Per entre les espatlles li baixava un regalim de suor fins a la part molla de la camisa que se li enganxava a l'esquena. Va deixar caure sobre la taula el bloc de notes de fulls grocs que tenia a la mà, es va arpenjar al respatllet de la cadira i va aixecar els ulls al sostre. El brunzit del ventilador de l'habitació li feia venir son. Aquella nit feia calor amb ganes.

El martelleig de la màquina d'escriure el va despertar amb un sobresalt. Va notar que se n'anava enrere, però va evitar caure fent un salt endavant i va quedar dret sobre tots dos peus i amb una mà agafada a la cadira com un acròbata al final del seu número. Va travessar l'habitació fregant-se els ulls i es va plantar al costat de l'Ed James, que estava inclinat endavant sobre la màquina portàtil a la claror d'un llum de peu amb pantalla amb serrell. De seguida va veure que el que l'Ed havia estat escrivint, una vegada i una altra, era: «Ha arribat el moment que totes les persones de bé donin un cop de mà al partit.»

L'Ed es va treure la visera verda i es va eixugar la calba amb el mocador. Va aixecar cap a en Tyler la seva cara de lluna i se'l va quedar mirant amb els ulls enrogits i molt oberts.

—Jo no tinc la culpa que un hotel d'estació no sigui el lloc ideal de néixer d'una persona amb fusta de president —va dir en to queixós.

—En això t'equivoques, Ed —va dir en Tyler, i es va posar a passejar amunt i avall amb pas viu—. Però ¿que no veus que en Chuck Crawford és un autèntic fill del poble, home? Ja veuràs

quan el coneguis... Per alguna cosa t'he dit des del primer dia que em té entusiasmat; si no, et juro que ara jo no seria aquí a Washington. El que vull que entenguis d'en Chuck és que és dels qui, neixin on neixin, han nascut on havien de néixer.

—Home, políticament Texarkola* té alguna cosa bona: és a dos estats.

—¿Saps què et passa, a tu, Ed? Que fa massa temps que vius aquí a la costa est. T'has tornat cínic; ja no te'n recordes, de com són la gent d'allà.

En Tyler es va parar darrere la cadira de l'Ed i va encendre un cigarro. Va observar amb el front arrufat la calba del seu interlocutor, la seva cara rosada plena de sécs i perlejada de suor, les espatlles molsudes i pigades sobresortint-li dels tirants de la samarreta imperi, les mans sense pèl suspeses amb indecisió sobre les tecles de la màquina. Mentre el mirava, en Tyler va veure que començaven a estremir-se-li les espatlles; i, quan l'Ed va tornar a aixecar la cara, va veure que la tenia contreta per una rialla.

—Collons, sembla que el ianqui sigui jo i no tu, Toby —va dir l'Ed quan va haver recobrat l'alè—. Jo hi vaig néixer i m'hi vaig criar, allà; jo sóc dels d'allà.

A en Tyler se li va encomanar el riure.

—Doncs jo t'haig de reconèixer que sóc mig d'aquí i mig d'allà. —Va fer un badall—. El que em passa és que no dormo prou. No dorms mai prou, si vols seguir el ritme d'en Chuck Crawford... Sí que me n'hauries de fer un perfil, per això; podràs completar la informació amb el que en Chuck dirà.

L'Ed va deixar anar una rialleta.

* Reformulació d'Arklatexoma, acròstic utilitzat per anomenar la regió dels Estats Units situada a la confluència dels estats d'Arkansas, Louisiana, Texas i Oklahoma. (*Totes les notes del llibre són del traductor.*)

—¿Quina informació?

—Ed, en Chuck és molt bo. Apunta a president dels Estats Units.

—Segur; tots hi apunten.

En Tyler va notar que el mal humor l'envaïa com una ombra de ressaca. Va anar cap a la finestra i s'hi va quedar un moment per contenir-se. De la foscor xafogosa de la nit de maig ascendia la remor seguida dels cotxes que circulaven pels carrers que flanquejaven la riera arbrada de sota, creant amb els llums un túnel d'una viva verdor movedissa. Barrejada amb el baf de gasolina amb plom i d'oli cremat, pujava una olor de fullatge humit i pansit i d'herba aixafada que li va fer pensar en roba interior femenina. Va fer sortir disparada la punta del cigarro amb un cop del dit índex contra el dit gros i es va quedar mirant l'espiral d'espurnes que deixava a l'aire fins que es va perdre de vista.

—Toby —va sentir que l'Ed deia darrere seu en to conciliador—, ¿vols que m'ho passi bé treballant o no?

—No me'n recordo mai, que encara no el coneixes... Deixa'm demanar alguna cosa per beure.

Quan en Toby va haver acabat de parlar amb el servei d'habitacions, l'Ed ja estava a punt davant de la màquina amb un full en blanc.

—Aviam... Va néixer a Texarkola el 1898. Va estudiar a l'escola pública. ¿Com era el seu pare?

—Vaig tractar l'Andrew Crawford quan jo treballava en el ram de la fusta amb en Jerry Evans. Uns quants anys enrere en Crawford pare havia sigut un advocat local bastant reconegut, però era un home molt fet a la seva que sempre tenia topades amb les forces vives. Els predicadors deien que era un ateu. Ja te'l pots imaginar: sempre lluitant per una causa perduda o altra. El típic agnòstic provincià. La pobra senyora Crawford no dor-

mia gaire tranquil·la; segur que hi havia dies que es devia imaginar que se'ls presentaria el diable en persona per endur-se el seu home. Tot i així era una persona apreciada en segons quins cercles del poble. Va participar en totes les campanyes polítiques locals, i tenia bastants seguidors. Quasi em sembla que el vegi fent el seu discurs a la rebotiga de la merceria de l'Ed Seaforth amb un barret negre empolsinat tirat enrere i un regalim de saliva de tabac a cada costat de la barbeta.

L'Ed anava picant a màquina.

—Interessant —va dir l'Ed—. Aquest és dels meus —va afegir amb veu ronca.

—La senyora Crawford era una dona trista. La seva mare pertanyia a una família terratinent de Geòrgia i s'havia casat amb un pastor metodista itinerant. Tot i ser tan devota, llegia molt. Devien ser la família més culta del poble, i això que vivien en l'estretor, per dir-ho suau. Hi havia bastants dies que no menjaven res. En Chuck va començar a guanyar-se la vida cap als deu anys.

—¿Encara té la mare?

—Viu amb uns parents d'Indian Springs. En Chuck es desviu per ella.

—Això és un punt a favor. Una mare venerable pot ser un bon trumfo, si acabes sent un personatge d'interès nacional.

En Tyler va contraure les barres amb irritació.

—Ed —va començar dient en to pausat i solemne—, si no sabs que ens faràs una bona feina...

—És clar que us faré una bona feina; però que escrigui una biografia per a algú no vol dir que... Deixa'm que faci una mica de broma; si no, això és un avorriment.

—Ja veuràs quan el coneguis.

—De totes maneres, això del pare i la mare no està malament. Encara em divertiré, escrivint aquest llibre.